

Folkmusikvecka sätter fart på Nyköping

NYKÖPING (SN): Hur står det till med kunnandet i vals och schottis? Hur svårt är det egentligen att spela nyckelharpa? Och hur låter Lars Roos när han spelar folkmusik? Nästa vecka finns det goda chanser att få svar på dessa frågor.

Folkmusik och folkdans kommer nämligen att prägla gator och torg under riksspelmansveckan den 11-17 juni i Nyköping.

- Vi är särskilt glada över att ha fått hit riksspelmansveckan till Sörmland i år eftersom 1990 har utnämnts till folkmusik- och dansåret i Sverige, berättar Anita Hedlund som är sekreterare i Södermanlands spelmansförbund.

Hundra spelmän

Kärnan i riksspelmansveckan är Zornmärkesuppdelningarna, då ett hundratal spelmän från hela landet kommer att spela upp i Rådhuset inför en jury som består av välrenommerade spelmän. De bästa av spelmännen, kanske tio procent, tilldelas Zornmärket i silver och därmed titeln riksspelman. En spelman om året blir dessutom tilldelad Zornmärket i guld. Bronsmärken och diplom delas också ut.

Dessa uppspelningar sker innanför lyckta dörrar, och de flesta nyköpingsbor kommer därför inte att märka så mycket av dem. Desto mer lär man se och höra av alla de övriga arrangemangen.

Den centrala träffpunkten kommer att vara ett folkmusikkafé i restaurang Ambrosia. Där kommer också de nyutnämnda riksspelmännen presenteras och uppträda.

Dagens polska

Varje dag blir det polskeskola på Stora torget, där man kan lära sig dansa dagens polska - nya varje dag - av en erfaren ledare. På eftermiddagarna är det musikverkstad på samma plats, och man kan då

prova på att traktera typiska folkmusikinstrument som fiol, nyckelharpa och durspel. Det sistnämnda är ett slags enradigt dragspel. De som redan behärskar ett instrument kan förnya sin repertoar i låstugan i Tovastugan, där en spelman lär ut låtar varje dag.

Dansborgarmärke

Nyköpingsborna får också möjlighet att erövrans dansborgarmärket, som är en nyhet för i år. Idén är densamma som med simborgarmärket: alla bör klara att simma 200 meter och alla bör kunna dansa de vanligaste folkdanserna. Vals, schottis och en valfri gammeldans ingår i provet, som man kan avlägga varje kväll i Tovastugan.

- Det är inga överkrav på skicklighet men dansen ska enligt reglerna vara "användbar i sällskapslivet", säger Anita Hedlund. Syftet är att lyfta fram den svenska gammeldans traditionen som är unik. Ingen annanstans kan man dansa pardans på samma sätt som i Sverige.

De mer allmänt kulturintresserade kan följa med på någon av veckans guidade utflykter, till exempel till Nynäs slott och Skottvångs gruvor. Naturligtvis blir det levande folkmusik även på dessa traditionsrika platser.

Ovanlig roll

Frågan är ändå om inte veckans höjdpunkt inträffar på onsdag den 13 juni då en konsert med titeln "Romantiskt och folkligt" ges på Culturum. Den kände pianisten och Mariefredsbon Lars Roos kommer att uppträda i en lite ovanlig roll och spela pianoarrangemang på sörmländsk folkmusik. I konserten ingår också en manskvartett och riksspelmannen Christina Frohm från Gnesta på fiol. Dessutom medverkar folkmusikgruppen Simmings med så ovanliga instrument som silverbasharpa, cittra och svensk säckpipa. Anita Hedlund vill dock betona att de som går

- I folkmusiken finns glädjen kvar, menar Anita Hedlund som är värdinna för spelmännen under riksspelmansveckan.

Foto: URSULA JOHANSSON

dit för att höra Lars Roos spela "Örongodis" garanterat blir besvikna.

Kronbruden

Till detta späckade program kommer framförande av August Strindbergs "Kronbruden" i en dans-tolkning på tisdag, konsert med Estlands främsta dans- och folkmusikgrupp Leegajus på torsdag samt föredrag och seminarier om folkmusik under veckan - och säkert en del annat också.

Alla Nyköpingsbor har

alltså sitt livs chans att få se spelmän och folkdansare i aktion, vare sig man nu vill engagera sig själv eller bara få sina fördomar bekräftade. Vad är det då som är så speciellt med folkmusik och folkdans? Anita Hedlund ler åt frågan:

- Man har roligt, helt enkelt. Det är någonting som håller på att försvinna från många andra former av dans och musik. Men i folkmusiken finns glädjen kvar.

NIKLAS SESSLER

